

HOVEDPUNKTER FRA NABOTJEK AF AMMONIAKREGULERINGEN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Miljøstyrelsen gennemførte i 2017 et projekt (nabotjek), der sammenligner ammoniakreguleringen af husdyrbedrifter i Danmark, Holland og Tyskland.

Resultaterne er sammenfattet i en rapport, der blev udgivet i 2018. Rapporten kan læses [her](#).

HOVEDPUNKTER

En af hovedkonklusionerne fra samlerapporten er, at sammenligningerne er vanskelige idet reguleringen af ammoniak og beskyttelsen af natur i de tre land indgår i forskellige lovgivningskomplekser, der ikke så enkelt lader sig sammenligne.

Det er en konklusion vi godt kan tilslutte os. Men vi finder det alligevel værd at bemærke nogle interessante udsagn fra rapporten.

Tålegrænsen for de mest sårbare naturområder er overskredet i alle tre lande.

I Holland tænkes ammoniakreguleringen ind i en bredere sammenhæng sammen med naturbeskyttelse af navnlig Natura 2000-områder. Effekterne af den generelle regulering af flere kilder og naturpleje og naturrestaurering indgår som elementer i reguleringen (PAS).

I Danmark og Tyskland fokuseres der mere ensidigt på at nedbringe ammoniakemissionen gennem godkendelseskrav til husdyrbrug.

I Danmark er langt flere husdyrbrug omfattet af krav om miljøgodkendelse/tilladelse.

I Danmark reguleres husdyrbrugenes totaldeposition af habitatnatur. I Tyskland og Holland er det merdepositionen.

Den nedre tærskel for, hvornår en merbelastning skal vurderes nærmere er i Holland så lav at selv husdyrbrug i en afstand på op til 10 km fra habitatnaturen kan være omfattet af reguleringen.

Til gengæld giver PAS-reguleringen i visse tilfælde mulighed for at den enkelte bedrift kan øge sin emission nær Natura 2000-områderne, hvis der er et "udviklingsrum"

I alle tre lande reguleres husdyrbrugenes ammoniakdeposition på anden natur også, dog meget forskelligt og forholdet er ikke undersøgt detaljeret nok til sammenlignelighed.

Som en del af nabotjek-projektet, blev der i slutningen af 2017 afholdt en ammoniakworkshop. Alle dokumenter og oplæg kan findes på KU-hjemmeside [her](#).

INDTRYK I ØVRIGT

Vore indtryk var i øvrigt, at vurderinger af teknologiernes effekt og fortolkningen af de direktiver, der ellers gælder for alle medlemsstater, er forskellige i de forskellige lande.

Emissionsfaktorerne og BAT-krav for produktionerne er forskellige i de tre lande.

Økonomerne fra de to øvrige lande, havde modsætning til de danske i øvrigt ikke rigtigt regnet på omkostningerne for produktioner, der blev stillet krav ud over BAT, da det jo var "for dyrt".

Udvælgelsen af hvilke habitatnaturtyper, der er ammoniakfølsomme og hvor følsomme de er, er også forskellige i de tre lande.

Ligesom det er forskelligt på hvilket niveau, man vurderer naturtyperne skal beskyttes mod ammoniakforureningen. Det specifikke areal, lokalt eller måske regionalt?

HVAD SKAL VI BRUGE NABOTJEKKE TIL?

Resultatet af nabotjekket har levet et lidt stille liv og det er endnu uvist om ministeriet vil anvende noget af den indhentede viden til af et nyt beslutningsgrundlag, der skal angive mulighederne for at gennemføre en ændring af reglerne for ammoniakdepositionen fra husdyrbrug i relation til beskyttet natur. Se aftalen om en [Naturpakke](#).

Det er håbet, at det med forslagene til en ny regulering ses lidt nærmere på om dansk praksis med at regulere en bred vifte af husdyrbrug for deres totaldeposition på habitatområderne er proportionel, eller om der findes kan bedre og mere omkostningseffektive reguleringsmetoder.

Mens vi venter, har vi rettet blikket mod Holland. I Holland (og senere i dele af Belgien), har man, som det fremgår af rapporten, "*gået en ny vej, hvor ammoniakregulering tænkes ind i en bredere sammenhæng sammen med naturbeskyttelse af navnlig Natura 2000-områder. PAS-systemet er baseret på, at nogle af de fremtidige gevinster ved stramninger i den generelle regulering samt øvrige tiltag skaber et "udviklingsrum", som kan udnyttes til at tillade nye projekter.*"

PAS-reguleringen er interessant fordi naturindsatserne og ammoniakregulering integreres bl.a. i

forvaltningen af Natura 2000-områderne. I Danmark er der slet ikke en sådan sammenkobling, og SEGES har tidligere vurderet, at det medfører at de specifikke ammoniakreguleringskrav ikke er målrettede og omkostningseffektive. [Se mere](#). Lige som, at der i Danmark savnes en klar sammenhæng mellem kortlægningen, forvaltningen og regulering af Natura 2000-områderne, [se mere](#).

Det har imidlertid været en bekymring om PAS-systemet er i overensstemmelse med habitatdirektivet pga. fortolkningen med "udviklingsrum", og sagen er blevet rejst ved EU-domstolene.

Generaladvokaten for EU-domstolen har nu udarbejdet et [forslag til afgørelse](#), der både rummer ros og ris til PAS systemet. Generaladvokaten hilser således fremgangsmåden med en samlet/integreret forvaltning af Natura 2000-områderne meget velkommen, men mener at der er behov for forbedringer.

Vi afventer med interesse dommen, der forventes at kunne få betydning af samme størrelsesorden som muslingedommen, her i efteråret.